

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐỈNH – XIN TRÁNH IN ẮN PHỔ BIẾN

**Nhật tụng Kālāma – Kinh tụng trích điểm
Kinh Gilāna sutta – 11/09/2023**

Kalama tri ân cô Diệu Hỷ ghi chép

Chiều nay chúng ta bắt đầu bài kinh hộ niệm, trợ niệm cho người cận tử. Nó có 2 bài. Bài trước chúng tôi giảng rồi, giờ giảng bài thứ 2. Bài kinh này đặc biệt quan trọng cho những người cận tử. Tôi biết tôi nói cái này sẽ có nhiều vị sốc nhưng kinh Phật phải giảng theo Phật không thể nào chạy theo buồn vui thiên hạ được. Đó là: 99.9% người Việt Nam không quan tâm chuyện người thân mình, bản thân mình được hộ niệm cận tử như thế nào mà mình cứ một mực nhắm mắt đi theo truyền thống để cho tăng ni tùy ý muốn tụng thì tụng. Trong khi mình thấy có lúc đương sự nằm mệt mỏi, không muốn nghe ồn, vì có lúc với nhiều người đó lúc đó không là lời kinh nữa mà nó là tiếng ồn thôi, mà lúc đó họ cần yên để họ ra đi cho nhẹ nhàng mà họ lại không được yên. Đây là chuyện rất là quan trọng nha. Thế là họ phải ra đi. Hỏi như vậy có phải là chuyện không tốt hay không? Nhiều khi người ta muốn yên trong khi con cháu không chịu hội ý đương sự sắp ra đi mà cứ tùy ý, mình đang ok mình đang tỉnh táo khỏe mạnh thì mình thấy chuyện tụng kinh là chuyện tốt, nhưng đương sự nhiều khi người ta muốn yên, là một.

Thứ hai là đôi khi đương sự cũng muốn nghe kinh nhưng người họ muốn nghe là ai. Nhớ nha. Trường hợp một, họ không muốn nghe gì hết. Trường hợp hai là họ chỉ muốn nghe một cá nhân đặc biệt nào đó. Đặc biệt không phải là ghê gớm gì mà đặc biệt là người có cảm tình, có niềm tin, họ muốn nghe người đó thôi. Thứ ba, nội dung họ muốn nghe lúc đó, phải là đề tài thích hợp với họ hay không.

Bà con trong đây nhớ nha.

Một là muốn nghe đối tượng nào đó nói, thứ ba, là họ muốn nghe đề tài đặc biệt nào đó; Thứ tư, những người cứ nghe kinh là được không cần nội dung chỉ cần e a là họ vui rồi. Tổng cộng bốn trường hợp, bà con nhớ.

Khi mình chia ra 4 trường hợp có nghĩa là trường hợp e a chỉ là 1/4 trong 4 trường hợp.

Tôi nhắc lại cho nhớ:

1. Đương sự sắp ra đi chỉ muốn ra đi trong sự yên tĩnh, không có tiếng ồn, âm thanh nào hết.
2. Đương sự muốn nghe một nhân vật đặc biệt một đối tượng nào đó mình tin tưởng hoặc thương kính
3. Đương sự muốn nghe ai nói cũng được nhưng phải là đề tài mình muốn nghe.
4. Chỉ cần e a chuông mõ là vui rồi.

Ông hoàng Mahānāma có nhiều buổi vấn đạo Thế Tôn nhưng đặc biệt có 2 bài kinh liên hệ chuyện sống chết :

1. Nếu mình thành linh ra đi trong hoảng loạn sợ hãi thì đi về đâu? Đức Phật Ngài dạy, nếu người này thường trực có những pháp tu sau đây trong đầu thì dầu ra đi trong tình huống hoảng loạn thì không sao, như lu chở dầu đem qua sông, vì lý do gì lu vỡ thì mảnh vỡ chìm nhưng dầu nổi trên mặt nước. Người có 5 hạnh này thì dầu ra đi đột ngột cũng không sợ:
 - 1) Chánh tín
 - 2) Giới hạnh
 - 3) Bố thí
 - 4) Kiến thức giáo lý
 - 5) Trí tuệ

- Chánh tín = Niềm tin gắn liền trí tuệ về lý nhân quả, hiểu thiện cho hỷ lạc, ác cho khổ ưu; Trí về Tam Tướng biết rằng cái gì cũng do duyên mà có, có rồi phải mất đi. Niềm tin nào của mình đặt trên 2 nền tảng này mới được gọi là Chánh tín

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐỈNH – XIN TRÁNH IN ẮN PHỔ BIẾN

- Bồ thí: Không phải giàu mới bồ thí. Nhiều người hiểu cái này sai bét luôn, tưởng giàu mới bồ thí. Không phải. Mà là tâm lòng sẵn sàng mở ra. Thí dụ, tôi thấy những người hỗ trợ tài chánh cho Kalama hoặc những người đang có mặt ở Kalama đâu phải ai cũng giàu nhưng điều quan trọng là họ không có lòng giữ lại cái gì hết, họ hi hiến, đóng góp được gì thì đóng góp. Đối với trong kinh Phật đó là bồ thí, là hạnh bồ thí. Chứ không phải bồ thí là 5 tỷ, 10 tỷ là sai. Thí dụ các vị có một trăm tỷ mà các vị cúng 10 tỷ thấy số tiền 10 tỷ lớn thiệt nhưng 100 tỷ mình cúng 10 tỷ còn 90 tỷ thì cái đó không khó. Cái này mới khó tấm lòng. Chứ 9, 10 tỷ, nhứt là lâu lâu mình cúng một lần không quan trọng. Bữa hôm tôi có nói không biết bà con có nhớ không. Hạnh bồ thí là chính đương sự thấy mình hạnh phúc khi cho ra nhiều hơn hạnh phúc khi nhận vào. Hạnh giả phải thấy có cơ hội là cho ra chứ mình mình không giữ lại, gặp đúng người đúng việc là cho, cho theo khả năng, không toan tính so đo. Hạnh giả thấy như vậy là hạnh bồ thí. Bồ thí kiểu thả chim là buông ra con chim nó bay mất, mình không suy tư. Còn bồ thí kiểu thả điều là để cầu danh, cầu lợi, cầu quả nhân thiên kiếp sau, là bồ thí kiểu thả điều – có sợi dây cột lại.

- Giới hạnh: Giới nào đã thọ ráng giữ không để nó mất, đó gọi là giữ giới. Giới là trạng thái tâm lý vì sao mình không sát sanh, không trộm cắp, mình có được trạng thái tâm lý đó mới gọi là giữ giới. Tôi nói một tỷ lần: Không phạm chưa chắc là giữ. Ví dụ, như tôi, tôi đâu có nhảy đầm, tôi đâu có đánh bài, cái đó đâu có hay nhưng cái hay là tôi là một đại gia, tương tá ngon lành. Chứ còn ông thầy tu không đánh bài không nhảy đầm cái đó đâu có hay. Không làm chưa chắc giữ giới.

- Kiến thức giáo lý/ Đa văn = Đa văn không phải là thuộc nhiều kinh điển mà hiểu rõ ráo từng câu kệ bốn dòng. Bốn dòng là một dòng, hai dòng, ba dòng, bốn dòng. Rốt ráo = Hiểu sao đủ để biến nó thành phép sống, đủ để biến nó thành khuôn mẫu để mình thực hiện nếp sống đạo. Thí dụ câu kệ: Ai sống cả trăm năm không thấy pháp sinh diệt. Nếu mình hiểu rõ ráo là trong mỗi phút trôi qua đều chớp nhoáng phù du như ảo hóa, như hình sương bóng khói; Hiểu vậy đó. Đó là đa văn. Hoặc là “Ý dẫn đầu các pháp, ý làm chủ ý tạo, nếu nói hay hành động với nội tâm bất thiện, tội khổ sẽ theo sau như xe theo chân vật kéo” Không phải đọc như kết mà phải nhớ mỗi giây phút trôi qua thiện niệm ác niệm đi qua đều để lại hậu quả nhất định, thuận ứng. Như vậy gọi là đa văn. Chứ không phải đa văn là thuộc 5000 trang, 8000 trang, không phải nha; Mà phải hiểu rõ ráo từng bài kệ 4 câu mình thấy trong kinh điển. Tại sao nói 4 câu là vì nếu nhiều hơn thì nói gì, người ta nói tối thiểu bài kệ 4 câu là tối thiểu. Mà hiểu rõ ráo là làm sao đưa vào thực tiễn hành trì mới gọi là rõ ráo. Cái đó mới gọi là rõ ráo, gọi là đa văn.

- Trí tuệ = khả năng hiểu biết Nghiệp lý và Tam Tướng.

Đức Phật Ngài dạy, 5 cái này: Chánh Tín, Bồ Thí, Trì Giới, Đa Văn, Trí tuệ, nếu người thường xuyên có 5 cái này thì có rớt xuống nước vẫn nổi. Đó là bài kinh số 1.

Bài hộ niệm thứ 2 là ông hoàng Mahānāma này đến gặp Phật, ông thưa với Phật trong trường hợp người thân (quyến thuộc), người thương (bạn bè, chòm xóm,...) nào đó của mình họ ra đi thì họ cần phải được hộ niệm thế nào?

Chúng ta trên 18 tuổi nhớ thế này. Một cách chung chung mà nói ai cũng trên trung học rồi cho nên mình phải nhớ là mình không thể hiểu kinh kiểu như em bé tiểu học được. Ở đây, Ngài cho mình đại ý thôi, đừng ôm khư khư bài kinh. Có rất nhiều người cứ chấp bài kinh này thấy kỳ kỳ, phải nhớ đây là gợi ý của đức Thế Tôn rồi mình tùy trường hợp mình quyền biến. Chứ không phải khiêng nguyên bài kinh bắt bẻ người sắp chết thì không được. Nhớ nha. Ngài chỉ gợi ý là gợi ý cái gì? Đây là nội dung bài giảng chiều nay.

Toàn bộ đời sống của chúng ta từ phàm đến thánh là những cuộc lia bỏ, những lần chia xa. Có một điều chia xa và lia bỏ ấy theo trong kinh có 2 trường hợp: Thụ động & chủ động.

- Chủ động = Lia bỏ bất thiện chủ động; Lia bỏ cảnh giới sa đọa chuẩn bị cho cảnh giới nhân thiên tốt đẹp.
- Lia bỏ thụ động = Mình không biết chánh pháp, không biết thiện ác gì hết cứ sống hết tuổi thọ thì tự nhiên chết, sức khỏe cạn thì bệnh lăn ra cứng đờ lạnh ngắt,... rồi phải ra đi, lia bỏ những gì đang có.

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐỈNH – XIN TRÁNH IN ẮN PHỔ BIẾN

Nói chung, dầu muốn dầu không chúng ta luôn luôn phải đi về phía trước, chúng ta phải bỏ lại. Ngài Rattapāla nói là **sabbam pahāya gamanīyam** = Chúng ta phải bỏ lại hết mọi thứ mà đi. Như vậy, đời sống là cuộc lìa bỏ, là hành trình chia xa. Lìa bỏ những gì đang có. Chúng ta là chiếc lá trên dòng chảy liên tục, không thể nào đứng yên.

Như vậy, ở đây trong kinh có 2 trường hợp lìa bỏ:

- Lìa bỏ chủ động = Mình từ cái này đi qua cái kia trong sự kiểm soát;
- Lìa bỏ thụ động = dầu muốn dầu không cũng phải già, dầu muốn dầu không cũng phải bệnh, dầu muốn dầu không cũng phải chết.

Nói như vậy có nghĩa là, đối với người sắp ra đi trên tinh thần này chúng ta nói cho họ:

- Sớm hay không cũng phải ra đi.
- Có thích hay không cũng phải ra đi,
- Sợ hãi bằng trời, có sợ cách mấy cũng phải ra đi.

Đương sự sắp ra đi, đương sự cận tử phải được nhắc nhở. Chỗ này Chú giải nói thế này: Phải được một cư sĩ hiền trí nhắc nhở. Trong đó nói cư sĩ hiền sĩ là sao? Trong đây nói: Tốt nhất là thánh Tu Đà Hườn trở lên. Mình không đọc Chú giải mình không biết chỗ này.

Bài kinh sâu chỗ này nè: Tại sao nói Sơ Quả - Tu Đà Hườn? Tôi đâu phải Tu Đà Hườn vậy tôi lấy tư cách gì để tôi nhắc nhở người cận tử đây? No. Hiểu kinh vậy là chết rồi. Trong Chú giải nói tốt nhất là Sơ Quả, vì sao? vì Sơ Quả là người có 4 Dự lưu phân. Thế nào là bốn?

(1) Niềm tin có cơ sở và thuần cố, bất động nơi đức Phật. Tin Phật không phải tin thần thánh mà tin rằng đó là con người nguyên thủy như ta, sau nhiều kiếp huân tu pháp lành cuối cùng thành người cái gì cũng biết, ai Ngài cũng thương, đức lành nào Ngài cũng có. Đó. Tin Phật tin vậy. Tin rằng: những công đức Ngài làm chỉ là pháp hữu vi, những Ngài gì có trong kiếp chót cũng là hữu vi, Danh Sắc kiếp chót của Ngài cũng là hữu vi. Có điều những hữu vi ấy do phước lành mà có, cho nên Ngài có 32 tướng tốt, Ngài có Nhất thiết chủng trí của một đức Phật, Ngài có thần thông thiên định, Ngài có đại bi đại từ của vị Chánh Đẳng Giác, những cái mà hàng Thanh văn không sao bì được. Nhưng đã gọi là Danh Sắc hữu vi, pháp hành tất cả có lúc tiêu hoại, tan rã. Hiểu đức Phật hiểu vậy đó. Đức Phật là hiện tượng cực kỳ khả kính và quý hiếm. Nhưng mà sau một thời gian tồn tại ở đời thì chư Phật vị nào cũng phải ra đi. Tin Phật là tin vậy, chứ không phải tin Ngài là pháp thân bất hoại, thường tồn, vĩnh cửu là sai.

(2) Tin Pháp là tin vào cái gì?

- a. **Svākhato** = Khéo hiển bày. Là sao? Chư Phật không phải sáng tác ra giáo pháp, sáng tác ra Tam Tạng. Tất cả những gì Ngài dạy về bố thí, trì giới, thiền Định, thiền Tuệ, về pháp môn giải thoát, Bát Chánh Đạo, Thất Giác chi, tất cả những cái này là những quy luật, những nguyên tắc của vũ trụ từ ngàn xưa và ngàn sau. Có điều người ta không biết. Khi chư Phật ra đời các Ngài như nhà khoa học phơi mở công thức, nguyên tắc khoa học cho người ta biết. Một lúc nào đó thiên hạ không biết khoa học là gì thì những nguyên tắc đó muốn đời là vậy nó chờ được người ta phơi bày, vạch rõ ra thôi chứ những nguyên tắc đó không phải đợi nhà khoa học ra đời, xuất hiện những nguyên tắc đó mới có. Nhớ nha. Cho nên, ân đức đầu tiên của giáo pháp là **Svākhato Bhagavatā dhammo**, vấn đề là được đức Thế Tôn khéo đem ra trình bày cho đời biết. Svakhato = Khéo trình bày.
- b. **Sandiṭṭhiko** = Giáo pháp phải tự thấy chứ không ai thấy dùm mình hết. Đức Phật Ngài có thương cỡ nào thì cũng tự mình thấy thôi. Chúng ta có biết chút ít về nền giáo dục Âu Mỹ thì người Âu Mỹ cũng chủ trương gợi ý. Nền giáo dục cao nhất là Giáo dục gợi ý chứ không phải giáo dục nhồi sọ. Chỉ gợi ý người ta thôi, mình không nhồi sọ ai hết; Giáo pháp chư Phật là **Sandiṭṭhiko** – Tự mình thấy chứ không ai thấy dùm mình được hết.

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐỈNH – XIN TRÁNH IN ẮN PHỔ BIẾN

- c. **Akālīko**. Xưa giờ mình chỉ biết mọi thứ diễn ra theo khái niệm thời gian, tuần tự trước sau mà mình không biết, có một trường hợp rất đặc biệt là sự chứng ngộ thánh trí nó vượt ngoài thời gian tính; Một người thấy Khổ Đế cùng một lúc thấy Tập – Diệt – Đạo Đế; Một vị chứng tâm Thánh Đạo xong lập tức tiếp nối ngay đằng sau đó là tâm thánh Quả; nếu là bậc lợi căn thì sau tâm thánh đạo là 3 tâm thánh Quả. Còn nếu bậc độn căn thì trước đó mất 1 sát-na chuẩn bị cho nên sau thánh Đạo chỉ còn 2 tâm thánh Quả thôi. Nhưng thánh Đạo thánh Quả ấy phải là anantarikā = Liên tục, không bị gián đoạn; Như vậy Akālīko = một trường hợp đặc biệt trong vũ trụ. Chỉ có trường hợp này là thời gian không còn ý nghĩa nữa. Cả 4 đế cùng chứng trong một lúc, Tam tướng thấy cùng một lúc, 12 Duyên khởi cùng được hiểu cùng một lúc, Đạo Quả tiếp nối nhau không bị gián đoạn. Thay vì trong muôn thuở luân hồi mình tạo nhân gì đó phải một lúc khác mới cho quả. Còn riêng tâm Thánh Đạo nó là tiền đề, không có thánh Đạo không có thánh Quả, nên thánh Đạo vừa xuất hiện thánh Quả xuất hiện liền.
- d. **Opaneyyiko** = đưa lên trên, hướng thượng. Có nghĩa là, tất cả học thuyết tôn giáo, chính trị,... kể cả khoa học chỉ dắt dẫn người ta đi xuống hoặc quần quanh trong 3 cõi 6 đường, ngũ thú lục đạo. Riêng lời dạy Chư Phật thì opanayiko – opa = đi lên, yiko = dắt dẫn; có nghĩa là chỉ riêng lời dạy chư Phật dắt mình đi ra và đi lên. Đi ra là ra đâu? Ra khỏi dòng sanh tử. Đi lên là lên đâu? Lên khỏi chỗ thấp kém của phàm phu. Vượt khỏi phàm phu là đi lên, ra khỏi sanh tử là đi ra. Chỉ có lời dạy chư Phật mới opanayiko = dắt người ta đi lên; Còn tất cả triết học, tư tưởng, khoa học, cái gì của cuộc đời: (1) dắt mình đi xuống (2) dắt mình đi vòng vòng, kiến bò quanh miệng chén. Cho nên, chỉ riêng giáo pháp là Opanayiko.
- e. **Paccattam veditabbo viññuhi** = Giáo pháp này chỉ dành riêng cho hiền trí. Hiền trí = người biết từ bỏ lối mòn. Từ bỏ lối mòn = giữa lúc những người ai cũng hưởng dục vị ấy thấy dục đáng lia bỏ, giữa lúc những người chứng thiên thấy thiên là ngon lành hơn dục, là hạnh phúc, là an lạc, là tuyệt vời, là xuất sắc, nhưng riêng vị thánh thấy bản chất thiên lạc rất là buồn cười. Buồn cười chỗ nào? Nó an lạc vì nó là sự vắng mặt của dục lạc, nó là sự vắng mặt của 5 triền thì được gọi là an lạc chứ không có gì cao siêu hết, nó không có gì đáng dính mắc trong đó hết. Trong khi phàm phu mình không học giáo pháp ngòi mát lạnh rờn rợn là thấy đã rồi. Nhưng mà không, bậc thánh thấy rõ, an lạc của dục thì khỏi nói. Dục lạc có 3 cái tội: (1) khó tìm, (2) Tìm rồi khó giữ, (3) hưởng thì mang tội. Những bậc hiền trí thấy cái này họ mới chán, chuyển qua tu thiên. Nhưng trong đám tu thiên đặc sơ thiên thấy Sơ thiên là số 1, đặc Nhị thấy Nhị là số 1. Nhưng có trường hợp thứ hai, người ta có huệ căn, thấy đặc tầng nào cũng thấy nó là cái cần phải vượt qua, vượt lên, vượt khỏi, vượt thoát; Chưa; Hành trì của bậc hiền trí, còn thêm bậc nữa. Các ngài thấy đầu về Phạm thiên, tu thiên đặc thần thông đi nữa cuối cùng vẫn quần quanh sanh tử, giờ làm sao chấm dứt luân hồi. Bậc này được gọi là bậc hiền trí – **Viññu** đây chỉ cho bậc đó đó, bậc không đi theo lối mòn của muôn loài chúng sanh từ ngàn xưa. Ai cũng đi lối mòn, lđâu lđâu trong đám chúng sanh có bậc **sattasāra** - tinh hoa hữu tình. Có nghĩa là trong núi đất tự nhiên lọt ra viên kim cương.

Như bên Mỹ có cái công viên, mình mua vé 5-10\$, họ cho mình thuê một cái xe một cái mé, đồ xúc rác, 1, 2 món đồ nhỏ nhỏ như bai thợ hồ rồi mình đi ra ngoài đất xúc, có nhiều người hên thì lượm được 1, 2 viên 2-3 carat, đem ra ngoài công bán lại. Nguyên công viên mình mông như vậy ngày xưa là mỏ kim cương người ta khai thác hết rồi, giờ còn sót bao nhiêu, nguyên cái công viên bao nhiêu mẫu như vậy, thỉnh thoảng nó lộ ra 1-2 viên chút chút nếu mình làm tỷ lệ so sánh tổng trọng lượng đất đá trong công viên đó, với tổng trọng lượng số kim cương mình tìm được thì chênh lệch rất là lớn. ở đây cũng vậy. Tổng số chúng sanh mịt mù rất là đông, tính không nổi, trong số đó

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐỈNH – XIN TRÁNH IN ẮN PHỔ BIẾN

lâu lâu trong núi đất chúng sanh lâu lâu có sót một vài hạt kim cương hiển trí. Đó gọi là viññuhi. Giáo pháp chư Phật là **paccatam veditabbo viññuhi** = phải được bậc hiển trí tự mình hiểu ra. Chứ còn kẻ không phải hiển trí, kẻ ăn rồi cắn đầu theo lối mòn đi, trâu quen ngõ, chó quen đường là thứ đó không đi xa được. Hiểu Pháp là hiểu như vậy.

(3) Hiểu Tăng là hiểu sao?

Tăng ở đây không phải là những vị tăng ni mình thấy mỗi ngày. Trong Chánh tạng nói rõ Tăng = Người tu tập đúng theo giáo pháp, chứng đắc y sự giải thoát y hết như chư Phật.

Tôi biết trong room nhiều người sốc, giải thoát y hết đạo sư của mình. Các vị nghĩ đức Phật Ngài vĩ đại quá, làm sao Thịnh văn giống? Đúng. Đức Phật vĩ đại thật, nhưng trong khoản giải thoát thì thầy trò giống nhau: không còn tái sanh – giống nhau, không còn phiền não - giống nhau, không còn thương thích ghét sợ gì hết – giống nhau. Còn chuyện đức Thế Tôn có bao nhiêu phước lành, bao nhiêu thần thông trí tuệ, bao nhiêu phước báu là Thịnh văn không bì. Nhưng trong khoản giải thoát thì giống nhau.

Cũng giống như đi tắm. Tắm xong xuôi thì tỷ phú ăn mày giống nhau, nhưng có khác nhau vậy: khăn ông tỷ phú xài khác ăn mày; ăn mày lấy áo cũ lau, họ lấy áo thun dơ hầy lau mình, còn ông tỷ phú khác lấy cái khăn 3000\$; trong lúc ông tắm ông mang đôi dép trong nhà tắm 8000\$, vòi nước ông mạ vàng còn cha ăn mày tắm bằng vòi nước công cộng, sét rẹt. Nhưng lúc tắm xong giống nhau, sạch bách, bùn đất sạch sẽ, bụi bặm sạch sẽ hết. Giống là giống chỗ đó thôi. Nha.

Phải hiểu như vậy đó.

Tăng Bảo = Người học theo lời Phật, thực hành chánh pháp, đắc pháp giải thoát y chang như đạo sư của mình.

Tại sao Tăng ở đây được kể cho thánh nhân mà không kể cho phàm? Bởi vì, phàm có thể bị thay đổi. Bị bệnh hoạn, đau đớn quá, đói lạnh, cực khổ quá có thể niềm tin nơi Phật pháp lung lay; sung sướng được cung chiều hưởng thụ quá - niềm tin Phật pháp có thể lung lay. Nhưng bậc Tu Đà Hườn trở thì không. Bây giờ có bỏ vô chảo dầu chiên họ vẫn là Tu Đà Hườn, bông bẻ họ lên trời cho làm Ngọc Hoàng Thượng Đế, Thái thượng lão quân sung sướng cực kỳ, thom ngát và mát lạnh thì họ vẫn là Tu Đà Hườn. Họ vẫn thấy mọi thứ do duyên mà có, có rồi phải mất; Còn phàm phu mình thì không. Một vị tỷ-kheo trong sạch bằng trời nhưng đau đớn quá thì cũng quên Phật, sung sướng quá cũng quên Phật. Chuyện đó không có gì lạ hết; cho nên, chữ Tăng Bảo ở đây phải hiểu là = Thánh nhân trở lên.

Tăng có 2:

- Tăng chế định - Tăng tục đế - Tăng tạng luật, những vị tỷ-kheo thọ trì 227 giới, tứ tác bạch thì vị đó được gọi là một phần tử của Tăng, một đơn vị, đơn bào trong cộng đồng đoàn thể tăng già. Đó là tăng chế định.
- Tăng chân đế = Giá trị, nội dung tinh thần. Cái này mới bền. Chứ còn tăng hiệp thế chấp chờn lăm. Bữa được bữa không, bữa nắng bữa mưa mà mưa nhiều hơn nắng.

Ở đây mình thấy, trong đây ghi rõ: Ai cũng hộ niệm được, nhưng tốt nhất là vị Tu Đà Hườn, vì sao? Vị này đủ 4 dự lưu phần: Đầy đủ niềm tin, Phật - Pháp - Tăng & vị này thành tựu trọn vẹn giới mà mình đã thọ, đầu đó là giới 5, giới 8, giới 10, Tu Đà Hườn thà chết chứ không có điều kiện tâm lý, tố chất tâm lý để mà vi phạm các học giới mình đã thọ. Bốn Dự lưu phần;

Phàm phu muốn hộ niệm cho người khác thì bản thân mình đầu 4 Dự Lưu phần không được như vị Tu Đà Hườn nhưng cũng phải ở mức độ tối thiểu nào đó để từ trường, năng lượng tác động lên đối tượng mới may ra có chút ít tác dụng. Chứ còn mình hộ niệm mặc đồng phục, kéo nguyên đám lại lóc cóc leng keng mà trong khi đó mình tụng thì tụng chứ không tin lắm. Phàm phu có màn đó nha - tụng thì tụng chứ không tin lắm.

Tôi biết, tôi nói cái này bà con trong room sốc dữ lắm, có số chửi tui như con nhưng tôi vẫn phải nói.

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐỈNH – XIN TRÁNH IN ẮN PHỔ BIẾN

Tôi nếu nói tụng kinh là tôi thích tụng kiêu Thiên chúa hơn. Máy nhà thờ châu Âu tôi ghé, nhà thờ nào cũng có phòng tĩnh tâm, họ không khóa nhưng du khách lịch sự, có giáo dục, có được cha mẹ dạy dỗ không ai vào đó làm ồn, mình không biết mình hé ra mình đóng lại liền; Trong đó là những giáo dân muốn tĩnh tâm, họ không đi rần rần bên ngoài, họ vô trong đó ngồi yên, nhắm mắt suy niệm về Chúa, Chúa 3 ngôi, Chúa Thánh Thể, Tam vị Nhất thể, họ suy tư về chúa, về lời dạy của chúa, tinh thần của Chúa, sự hi hiến của Chúa, Chúa đã chết cho tội tổ tông của loài người. Niệm Phật tôi thích niệm kiêu Chúa hơn kiêu tụng niệm của Phật giáo.

Vì khi mình đọc ra lời: 1- Tâm khó tập trung, 2- mình đọc vậy khi khó tập trung không biết mình đang đọc cái gì. 3 – mình cứ tập trung trong âm thanh không chuyên chú suy niệm lời Phật; còn bên Chúa thì khác. Tôi nhớ tôi giảng hay nói cái này. Tôi thích kiêu nguyện bên Chúa hơn. Quỳ gối, hoặc ngồi xếp bằng nhưng thích nhất là quỳ gối, hai bàn tay đan vào nhau để trước trán, trán cúi xuống chút xíu, nhắm mắt lại, như mấy nữ sinh áo tím ôn bài hay đọc thơ tình, hơi gục xuống chút xíu. Chuyên tâm quán niệm lời Phật, 100%. Đọc thì không có. Thử đi. Im lặng, mở bài kinh liếc coi bài kinh nói gì rồi nhắm mắt lại. Dò từ trên xuống. Vô minh duyên hành, hành duyên thức, vô minh duyên hành là sao, Hành duyên thức là sao,... cứ suy niệm từ từ trên xuống, nó hay hơn là “vô minh duyên hành, hành duyên thức, ...” cứ đọc như vậy nó không tới đâu hết. Tin tôi đi.

Cho nên trong Chú giải ghi rõ, tốt nhất người hộ niệm là vị thánh. Nếu không mình phải tự xét rằng: Mình tin được điều mình nói ra, nếu mình là người tin và hành được lời mình nói ra thì quá tuyệt; chí ít tối thiểu mình phải tin điều mình nói ra. Mới đủ tư cách làm chuyện hộ niệm. Giờ mình đổi vị trí, mình nằm xuống đó, người bệnh ngồi ngược trở lại mình cũng muốn nghe điều đó. Cái đó mới gọi là hộ niệm. Đàng này mình nói tùm lum mà cái đầu mình nghĩ chuyện khác mà mong tạo từ trường có tác dụng trấn an người sắp ra đi thì đừng có hồng. Đây là lý do vì đâu trong Chú giải nói: Tốt nhất người hộ niệm phải là Tu Đà Hườn là vậy đó. Bởi vì họ trọn tin vào điều họ đang nói.

Giờ mới vô nội dung kinh nè.

Mình phải trọn tin:

1. Trọn tin rằng: Mỗi người chịu trách nhiệm những gì mình nói làm suy tư bằng thiện tâm ác tâm
2. Mình phải trọn tin: Mọi thứ ở đời do duyên mà có, cũng do duyên mà mất đi
3. Mình phải trọn tin: Chư Phật ba đời mười phương là những vị khai mở sự thật muôn đời cho chúng sanh biết. Chứ các Ngài không phải là người sáng tác.
4. Mình phải có niềm tin rằng: Cái gọi là Giáo pháp là lời dạy, lời tuyên bố của chư Phật về cái gọi là chân lý, về cái gọi là chánh pháp.
5. Cuối cùng mình có niềm tin nơi Tăng – mình tin trên đời thật sự có những người làm đúng lời dạy chư Phật và được giải thoát như chư Phật, các vị ấy được gọi là Tăng.

Với chùng đó niềm tin mới hỏi người kia.

Một lần nữa tôi nói, mình không thể nào học kinh như con vẹt, con két, con nhòng, con sáo, con yêng được. Mà mình phải nương theo bài kinh, chứ không phải mình hỏi từng câu: Anh/ chị có luyện tiếc ba má hay không? Lỡ người ta là dân mò côi rồi sao? Mình không cần hỏi cái đó; Anh/chị có nhớ chồng, con gì không? Nếu người đó đọc thân mình mắc chứng gì phải nương bài kinh này.

Bài kinh chỉ gợi ý cho mình xem kẻ đang nằm ngáp ngáp đó bình thường quan tâm cái gì ? Mình hỏi là rất bậy, người ta đọc thân không cần hỏi vợ con, chồng con; Ba má người ta chết hỏi năm ngàn ... không cần đi hỏi chi. Mình phải nhắm vào cái gì, lâu nay trong thuở bình sinh người ấy rất bận tâm: Thí dụ, người này bận tâm về ruộng đất, nhà cửa, bất động sản; bận tâm về công ty, xí nghiệp, hãng xưởng, cơ sở thương mại, người này bận tâm về collection tranh cổ, thư pháp, cổ vật, ông bình vôi,... mình coi họ bận tâm cái gì mình mới móc ra nhắc. Nói như vậy thôi chứ cũng không hẳn. Có trường hợp mình phải nói qua đề tài khác để cho họ phải nhớ lại cái họ đặc biệt thương thích. Cho nên bài kinh này thấy dễ mà khó.

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐỈNH – XIN TRÁNH IN ẮN PHỔ BIẾN

Đức Phật chỉ gợi ý cho mình thôi. Ngài gợi ý cái gì? Ngài gợi ý cho thấy: **Cuộc đời là hành trình chia xa, lia bỏ. Chia xa và lia bỏ có 2 trường hợp: Chủ động và bị động.**

- Chủ động = Cuộc lia bỏ có kiểm soát:
- Thụ động = không thích thì chuyện chia xa lia bỏ là thụ động.

Thì thời giờ mình hộ niệm cho người ta thế này:

- Trước sau anh cũng phải ra đi, anh coi cái gì anh thương thích đều là những cái không đáng nghĩ về nó trong giây phút này.

Mình dựa bài kinh mà mình phải vận dụng bài kinh một cách thông minh. Có nghĩa là có những trường hợp chạm tới vật người ta thích, nhưng có trường hợp phải tránh chạm tới vật người ta thích. Nhưng mình lại nhắc đến điểm mà người đó cần.

Đức Phật cho mình cả 2 : Chỉ nhắm đến đề tài người đó cần nhớ đến.

Theo nguyên văn bài kinh thì thế này. Nếu đang nhớ thương cha mẹ thì nhớ mỗi người có nghiệp riêng, ai rồi cũng đường ai nấy đi, vợ con cũng vậy; Luyên tiết hạnh phúc nhân gian không? Hãy nhớ trong kinh nói hạnh phúc nhân gian như chén đất so với hạnh phúc cõi trời như chén vàng; Hạnh phúc Tứ Thiên Vương không bằng Đạo Lợi, Đạo Lợi không bằng Dạ Ma, Đâu Suất, Hóa Lạc Thiên, Tha Hóa Tự Tại, Phạm Thiên,... Không.

Kinh chỉ mở cho mình một nội dung như vậy thôi. Coi họ có phải đang khổ tâm cái họ đang nặng lòng hay không. Nhắc cho họ biết, cái gì cũng phù du, ngày đến cuộc đời này anh đến bằng tay trắng và hôm nay anh cũng trắng tay mà ra đi, bao nhiêu thương thích ghét sợ thù hận tương tư thương nhớ ra tới mộ, vô tới hũ xương thì tất cả thiên hạ nhất thể; Dưới gầm trời này không gì khác cái gì hết. Vô hũ còn gì đâu mà khác;

Phải nhắc cho người sắp ra đi nhớ rằng, thật ra chúng ta cả đời ngu là đủ rồi. Chúng ta còn nhiều chỗ hướng tới chứ không phải quẩn quanh như đời qua ta vừa sống. Chúng ta hãy nhớ: Hạnh phúc cõi người không đáng như các tầng Dục thiên, hạnh phúc các tầng dục Thiên không như thiên lạc Phạm thiên. Và hãy nhớ thiên lạc Phạm thiên cũng vô ngã vô thường, hết tuổi thọ rút trở lại cõi đọa như buổi nào vậy thôi. Cơ hội bị sa đọa lớn hơn cơ hội nhân thiên gấp triệu gấp tỷ lần; Không phải hù cho sợ mà kinh nói vậy, tôi tin.

Bởi vì, trong một ngày như vậy mình sống bao nhiêu thời gian bằng tâm bất thiện và bao nhiêu thời gian tâm lành? Tự mình xét mình hiểu chứ không phải kinh hù mình đâu. Tự mình coi, coi ngày mình sống được bao nhiêu phần trăm thời gian. Nếu một ngày mình sống thiện nhiều hơn thì coi như mình không nằm trong số kinh nói. Kinh nói con rùa mù một trăm năm trôi lên một lần, do một sự tình cờ nào đó mà nó chui vô lỗ ván thì ở đây cơ hội con rùa chui vô lỗ ván trôi trên biển còn lớn hơn cơ hội một người chết đi quay trở lại thân người. Đó là nói đại đa số chúng sanh. Còn thực tế mình phải biết có những chúng sanh họ sống nhiều thiện pháp họ không nằm trong số đó.

Chúng sanh trong đời chia làm 3 hạng:

- Hạng 1: Chúng sanh ác nhiều hơn thiện
- Hạng 2: Chúng sanh thiện nhiều hơn ác
- Hạng 3: Chúng sanh thiện ác bằng nhau.

Mình phải hiểu bài Kinh con rùa mù không áp dụng cho cả 3; Người ác nhiều hơn thiện quá đông đi, đông quá; kể cả người miệng nói thờ Phật, tin Phật, học Phật, tu Phật cũng nằm trong số ác nhiều hơn thiện. Phải nhớ cái đó.

Mình hộ niệm là nhắc cho người đó rằng: Luân hồi sanh tử là hành trình lia bỏ. Lia bỏ có chủ động và thụ động; Giờ sắp ra đi muốn hay không mình cũng phải lia bỏ đời sống mình đã có mặt suốt mấy chục năm qua. Chuyện trước mắt mình phải nghĩ đến cảnh giới cao hơn; Không phải nghĩ đến để mà kẹt trong đó mà nghĩ đến cái cao hơn để bỏ cái đang là, bỏ cảnh giới mình đang nằm rên nè.

Cái này cũng là nội dung sâu của bài kinh : **Nghĩ đến cái cao hơn không phải để đạt tới cái cao hơn mà nghĩ đến cái cao hơn để bỏ cái này. Xong tiếp tục nghĩ tới cái cao hơn nữa. Cuối cùng,**

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐỈNH – XIN TRÁNH IN ẮN PHỔ BIẾN

đức Phật chốt lại: Hãy nhắc đương sự cận tử biết rằng đầu sanh về cõi nào đều vô ngã vô thường, chỉ có lìa bỏ 5 uẩn, phiền não thì lìa bỏ ấy mới là vĩnh viễn. **Natthi santi param sukham** - Ngoại tịnh phi lạc – Ngoài Niết Bàn không có gì đáng gọi là hạnh phúc an lạc hết.

Mình nói Đào Lợi hơn Tứ Thiên Vương, Đâu Suất hơn Đào Lợi, Dạ Ma hơn Đâu Suất,... là so sánh cho vui. Cũng giống như trong ngôi nhà đang cháy thì ở trên nóc hay dưới gầm giường, hay trong nhà tắm đều giống nhau. Nhớ nha. Giống nhau; Có điều nếu làm so sánh thì mình cũng nói giọng giọng đờc, mình nói: Đứng giữa nhà thì nóng, chui nhà tắm thì bớt nóng, hoặc leo nóc nhà có gió nhiều, cứu hỏa tới dễ thấy, mau hốt hơn... đó là lý thuyết chứ ngôi nhà đang cháy dữ dội, cháy lớn thì chui dưới gầm giường, hay vô nhà tắm hay leo trên nóc đều cháy như nhau hết.

Ở đây cũng vậy. Trong kinh dạy rất rõ:

Hộ niệm phải nhắc người sắp ra đi rằng: **Tôi nhắc cái cao hơn không phải cho you mê cái cao hơn mà nhắc cái cao hơn để you bỏ cái cũ vì you đang có mặt, khi you hướng đến cái cao hơn phải hướng đến cao hơn nữa. Rốt ráo you phải nghĩ đến cứu cánh lìa bỏ phiền não, lìa bỏ năm uẩn.** Trong trường hợp này, phiền não = Tập Đé. 5 Uẩn = Diệt đế hữu dư & Diệt đế Vô dư. Diệt đế hữu dư là chỉ chấm dứt Tập Đé; Còn Diệt đế vô dư .

Đương sự đang nằm cận tử phải được nhắc nhở như vậy: Đời sống là hành trình lìa bỏ. Mình lìa bỏ được nhiều chừng nào càng tốt chừng đó; Lìa bỏ không phải bằng đôi chân mà Lìa bỏ trong nhận thức. Thấy rằng: **Cái gọi là hạnh phúc chỉ là vị ngọt do ảo giác tạo ra. Cái gọi là đau khổ chỉ là vị đắng do ảo giác tạo ra.** Ảo giác là gì? Do ngã chấp phiền não thấy rằng có cái tôi, có cái của tôi làm nền. Tiếp theo, do nghiệp quá khứ hôm nay chúng ta có mặt trong chủng loại nào. Do có mặt trong chủng loại đó, hình hài đó, thân phận đó chúng ta thấy cái này là ngọt cái kia là đắng; có cái ngọt gọi là hạnh phúc, né không được cái đắng gọi là đau khổ. Nhưng mình quên chuyện cực kỳ quan trọng là cái đắng người kia chưa chắc cái đắng người này.

Có những người họ không dám ở một mình. Họ phải ăn nhờ ở đậu, họ phải mở tivi để nghe tiếng người. Nhưng có những người họ mê cô đơn đến mức họ ly dị rồi họ xa cha xa mẹ xa bạn xa bè lên núi cao cất cái chòi ở như chim hạc. Có, đôi không dám nói tôi là hành giả ghê gớm, nhưng tôi là một trong những số sợ ồn. Trong nhận thức của tôi, tôi nhìn quanh trong số những người tôi quen, tôi thương lắm là cũng người phòng, gặp nhau ngày 2 tiếng đồng hồ thôi, 2/24, tạm thời tôi chưa tìm người nào đáng gọi là thương nhưt, nếu có là 2/24 tiếng; Mà tôi nhắc lại, tôi không hề là hành giả, mà đã sợ như vậy. Nhưng có những người họ sợ cô đơn đến mức có thể điên được khi sống một mình. Có những người họ bị depressed do không có người ở chung.

Mình thấy rõ rằng: **Có khi cái đắng người này là cái ngọt của người khác. Cái ngọt người này là cái đắng người này.**

Đời sau kiếp sau khi gặp Phật pháp tôi không muốn nghe người ta nói Đời là bể khổ mà tôi thích nghe câu này, con hãy nghĩ kỹ - Bản chất của đau khổ, hạnh phúc là gì?

Khi thấy hạnh phúc là ảo giác, đau khổ là ảo giác lúc đó mình mới có thái độ thanh thản giữa cuộc đời này.

Hộ niệm là gì? **Hộ niệm cận tử = Giúp đương sự thấy nguyên thủy cái anh đang có không đáng để tiếc.** Cái đó mới quan trọng.

Cái anh đang tiếc thật ra không đáng tiếc. Ngay cả cái anh được gọi ý hướng tới này gì chỉ hơn cái vừa rồi mà xét vào khía cạnh nào đó, chứ còn nói rốt ráo, hể còn có mặt ở đời còn có vấn đề. Dầu là sự có mặt của một con người, của một ông hoàng hay thằng ăn mày. Có mặt là có vấn đề. Sự có mặt của một chiếc lá, còn có một chiếc lá thì còn khô, héo, rã mục và bốc mùi. Nhớ nha. Chiếc lá.

Cho nên: **Cứu cánh tu học rốt ráo là không còn sự hiện hữu nào hết.**

Ở đây không phải là đoạn kiến. Đoạn kiến là tin rằng mọi thứ sau giây phút hiện hữu tự nhiên biến mất không để lại dấu vết; cái đó sai;

Người tu Phật hiểu: **Mọi thứ do duyên mà có, cũng do duyên mất đi. Nếu lúc ấy có duyên khác nữa tồn tại thì mọi thứ tiếp tục có mặt trong hình hài mới, hiện hữu mới, trong thân phận**

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐỈNH – XIN TRÁNH IN ẮN PHỔ BIẾN

mới, tình trạng mới, trong điều kiện mới, trong môi trường mới. Cái mới tạo ra bởi cái cũ nhưng không phải là một với cái cũ. Similar not the same. Nó chỉ giống, không phải là một.

Người cận tử phải được nhắc nhở:

- **Chết không phải là hết mà là bắt đầu cho hành trình mới.**
- **Cái anh đang thương tiếc luyến lưu nếu hiểu một chút thì anh đáng phải lia bỏ từ lâu.** Nếu hiểu nhiều hơn về bản thân anh, về người vợ của anh, người chồng, bạn bè, mọi mối quan hệ chung quanh thì phải lia bỏ từ lâu. Tin tôi đi.

Khi hiểu mọi thứ bất cứ vị đắng hay vị ngọt. Hộ niệm là hộ như vậy đó. Hộ niệm mà luyến lưu nói về cõi này cõi kia hoặc có nhiều người nghe mấy ông sư nói ba mớ về họ cũng nhắc ba mớ. Má đừng sợ hồi sống má làm phước báu giờ má về trời má hưởng. Thật ra, cái đó là mình nói cho vui chứ đối với người cận tử mình nói vậy chỉ có hại người ta thôi. **Làm sao tháo gỡ nội kết trong lòng người ta mới quan trọng. Người sắp đi xa hãy trao cho họ những gì đáng đem đi chứ không phải những thứ chính mình thấy cần cầm trên tay.**

Hai cái khác nhau: Đáng đem đi khác với cần cầm trên tay. Vì có nhiều cái mình nghĩ cần cầm nhưng có đáng đem đi không? Đồ quý là đáng đem đi nhưng mình nghĩ nguyên cọc tiền có đáng đem đi không? Một cọc tiền. Có đáng đem đi không? Nhiều cái đáng cầm chưa chắc đáng đem đi.

Đây cũng vậy. Tôi nói hoài ví dụ này.

Hành trình sanh tử chúng sanh như người đi biển. Chở nước ngọt không chở thì chết khát chở quá nhiều thì chết chìm. Cái gì cũng ở mức hợp lý và thông minh. Nhớ nha. Cái này cũng vậy.

Nhắc nhở người cận tử là một nghệ thuật rất lớn:

- **Nhắc cho họ nhớ công đức của họ nhưng đừng để họ tự đắc, tự hào, tự mãn;**
- **Nhắc cho họ đời đáng chán nhưng đừng làm họ sợ hãi.**
- **Nhắc cho họ thấy hành trình trước mặt có thể tốt hơn nhưng đừng để họ bị ràng buộc bởi móng tâm. Không tốt. Mà phải nói cho họ biết rằng: Nếu so sánh, thì cái này tốt hơn cái này nhưng cái tốt nhất là không còn gì hết.**

Ok. Hộ niệm là hộ như vậy đó. Chúc các vị một ngày vui.